

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot
wijziging van het koninklijk besluit van 23 maart 1998
betreffende het rijbewijs
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend voorontwerp voorziet in de manoeuvres specifiek voor de speedpedelec voor het praktisch examen voor de categorie AM.

Verder wijzigt het voorontwerp het element zelfstandig rijden en herschikt het voorontwerp de groepen van de manoeuvres voor het praktisch examen categorie B waaruit de manoeuvres die de kandidaat dient af te leggen via loting worden bepaald.

De wijze waarop en de voorwaarden waaronder de retributiebijslag verschuldigd bij het niet tijdig verwittigen van het examencentrum indien de kandidaat niet zal deelnemen aan het praktisch examen kan worden terugbetaald of kwijtgescholden, wordt gedelegeerd aan de minister.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken betrekking op het beleidsveld “weginfrastructuur en wegenbeleid”.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/85 van 22 maart 2023.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 13 maart 2023 en was gunstig.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Sinds 2016 is een rijbewijs verplicht om een speedpedelec te besturen. De speedpedelec kan met een rijbewijs AM of een rijbewijs B worden bestuurd. Tot nu toe bestaat er echter geen praktisch examen specifiek voor de speedpedelec. Voorliggend voorontwerp voorziet in manoeuvres die specifiek voor de speedpedelec zijn ontworpen en meegenomen worden in het praktisch rijexamen categorie AM.

Verder wijzigt het voorliggend voorontwerp voor wat het praktisch examen categorie B betreft het element zelfstandig rijden (om kandidaat-bestuurders zowel aanwijzingen van een navigatietoestel als aanwijzingen van wegwijzers te laten volgen) en worden de zes manoeuvres die de kandidaat voor het rijbewijs B mogelijk moet afleggen op een andere wijze gegroepeerd. Uit het eindrapport van IMOB "Evaluatie vernieuwde rijopleiding voor behalen van rijbewijs categorie B" van april 2022 bleek immers dat bepaalde manoeuvres door kandidaten als gemakkelijker worden ervaren dan andere. De manoeuvres werden in twee groepen gegroepeerd. Bij loting wordt bepaald welk manoeuvre de kandidaat uit elk van de twee groepen moet afleggen.

Indien de kandidaat voor het praktisch examen voor de categorieën AM, A, B en G niet tijdig laat weten dat hij niet zal deelnemen, zal hij bij een volgende poging een retributiebijslag moeten betalen. Indien hij overmacht kan aantonen, kan hij vrijgesteld worden van het betalen van de bijslag of kan de betaalde bijslag terugbetaald worden. De wijze waarop en de voorwaarden waaronder de retributiebijslag kan worden terugbetaald of kwijtgescholden ten slotte, wordt gedelegeerd aan de minister. Deze delegatie wordt voorzien met het oog op het vereenvoudigen van de procedure om terugbetaling of vrijstelling te vragen. Zodoende kan een meer klantvriendelijke procedure worden voorzien.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Teneinde de leesbaarheid van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs (hierna genoemd koninklijk besluit rijbewijs) te verhogen, wordt het begrip "speedpedelec" ingeschreven in het voormelde koninklijk besluit, dit om te voorkomen dat door de herhaling ervan de tekst van het besluit al te zwaar zou worden en daardoor ook minder vlot leesbaar zou worden. Deze definitie vergt geen verdere commentaar.

Artikel 2

Met het rijbewijs categorie AM kunnen zowel bromfietsen met een maximumsnelheid van meer dan 25 km/uur en lichte vierwielers als speedpedelecs worden bestuurd. Bijgevolg worden met artikel 2 de speedpedelecs opgenomen onder de categorie AM als vermeld in artikel 2 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998.

Artikel 3

In artikel 35 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 worden de documenten opgesomd die de bestuurder van een voertuig van de categorie AM dient voor te leggen om toegelaten te worden tot het praktisch examen. Bestuurders van speedpedelecs zijn niet verplicht om een verzekeringsbewijs inzake de burgerlijke aansprakelijkheid voor te leggen.

Artikel 4

Met artikel 4 wordt de eerste paragraaf van artikel 38 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998, waarin de vereisten voor het examenvoertuig worden vermeld, gewijzigd.

Tijdens het praktisch examen met een bromfiets of een speedpedelec dient de kandidaat-bestuurder uitgerust te zijn met een helm.

Indien het praktisch examen wordt afgelegd met een bromfiets, dan dient een kandidaat-bestuurder dit examen af te leggen met een bromfietshelm. Kandidaat-bestuurders die het praktisch examen met een speedpedelec afleggen, kunnen ook een fietshelm dragen tijdens het examen.

Artikel 5

De kandidaat dient een retributiebijslag te betalen in het geval hij het praktisch examen niet aflegt waarvoor hij werd ingeschreven, zonder het examencentrum ten minste twee werkdagen voor de dag van het examen te verwittigen.

Met artikel 5 wordt artikel 63, §2, 1°, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 gewijzigd en wordt voorzien dat de retributiebijslag kan worden terugbetaald of dat de kandidaat van die bijslag kan worden vrijgesteld in geval van overmacht en op de wijze en onder de voorwaarden die de Vlaamse Minister of zijn gemachtigde bepaalt.

Artikel 6

Het praktisch examen bestaat uit de in bijlage 5 bij het koninklijk besluit van 23 maart 1998 opgesomde proeven.

Onderdelen I en III.B van bijlage 5 betreffen de rijvaardigheid en het rijgedrag met betrekking tot respectievelijk de categorieën AM en B. Met artikel 6 worden voormelde onderdelen gewijzigd.

- Praktisch examen categorie AM

Wat het praktisch examen categorie AM betreft, wordt naast de tweewielige bromfietsen enerzijds en de bromfietsen met meer dan twee wielen en lichte vierwielers anderzijds ook voor de speedpedelecs bepaald welke manoeuvres de kandidaat tijdens de proef op een terrein buiten het verkeer zal moeten afleggen.

- Praktisch examen categorie B

Voor wat het praktisch examen categorie B betreft, heeft de wijziging in eerste instantie betrekking op het element "zelfstandig rijden".

Er wordt tijdens de proef op de openbare weg voor de categorie B van de kandidaat verwacht dat hij zelfstandig de goede beslissingen neemt over de te nemen route en dat hij flexibel kan omgaan met de omstandigheden wanneer hij moet rijden in een voor hem onbekende omgeving. De kandidaat moet zich met andere woorden op een autonome manier kunnen verplaatsen en zelf kunnen beslissen of een richtingsverandering vereist is met aandacht voor de verkeersregels, andere weggebruikers en de omstandigheden.

De kans is ook groot dat beginnende bestuurders regelmatig met behulp van een navigatietoestel (hetzij via een extern/ingebouwd navigatietoestel in de wagen, hetzij via een app op hun smartphone) zullen rijden.

Op basis van het eindrapport van IMOB van april 2022 bleek dat het aanbevolen is om kandidaat-bestuurders zowel aanwijzingen van een navigatietoestel als aanwijzingen van wegwijzers te laten volgen. Op deze manier kan getest worden hoe men omgaat met wegwijzers maar ook met instructies van een navigatietoestel.

De examinator zal voortaan tijdens de proef op de openbare weg voor de categorie B nagaan of de kandidaat in staat is om zelfstandig te rijden op basis van de aanwijzingen van zowel wegwijzers als een navigatietoestel.

Daarnaast is er ook nog een wijziging voor wat betreft de manoeuvres die de kandidaat voor het rijbewijs van de categorie B tijdens de proef op de openbare weg dient af te leggen.

Op heden is het zo dat de zes mogelijke manoeuvres voor de categorie B opgedeeld zijn in drie groepen:

- 1) Groep 1: keren in een smalle straat;
- 2) Groep 2: in rechte lijn achteruitrijden;
- 3) Groep 3: de parkeermanoeuvre, meer bepaald:
  - a. evenwijdig ten opzichte van de weg rechts parkeren tussen twee voertuigen;
  - b. evenwijdig ten opzichte van de weg links parkeren tussen twee voertuigen;
  - c. loodrecht ten opzichte van de weg vooruit in een vak parkeren;
  - d. loodrecht ten opzichte van de weg achteruit in een vak parkeren.

De kandidaat moet slechts twee manoeuvres uitvoeren van de drie mogelijke manoeuvres “keren”, “achteruitrijden” of “parkeren”. Via loting wordt bepaald welke van de drie manoeuvres de kandidaat effectief zal moeten verrichten. Indien de kandidaat door loting een parkeermanoeuvre van groep 3 dient uit te voeren, bepaalt lottrekking eveneens welk type parkeermanoeuvre de kandidaat moet uitvoeren.

Op basis van het eindrapport van IMOB van april 2022 bleek dat bepaalde manoeuvres tijdens het rijexamen evenwel als makkelijker ervaren worden dan andere.

Om de lat voor iedereen gelijk te leggen, wordt met artikel 6 een aanpassing doorgevoerd in de samenstelling van de groepen waaruit geloot wordt, dit met het oog op een evenwichtige samenstelling van die manoeuvres.

Met artikel 6 worden de manoeuvres opgedeeld in twee groepen:

- 1) Groep 1:
  - a. Keren in een smalle straat;
  - b. In rechte lijn achteruitrijden;
  - c. loodrecht ten opzichte van de weg vooruit in een vak parkeren;
- 2) Groep 2:
  - a. Evenwijdig ten opzichte van de weg rechts parkeren tussen twee voertuigen;
  - b. Evenwijdig ten opzichte van de weg links parkeren tussen twee voertuigen;
  - c. Loodrecht ten opzichte van de weg achteruit in een vak parkeren.

Via loting wordt bepaald welk manoeuvre uit elk van de twee groepen de kandidaat tijdens de proef op de openbare weg dient uit te voeren.

Artikel 7

Artikel 7 voorziet dat voorliggend voorontwerp van besluit in werking treedt op 1 oktober 2023, met uitzondering van artikel 5 en artikel 6, 2° en 3°, meer bepaald de wijzigingen inzake de retributiebijslag in geval van overmacht en de wijzigingen betreffende het praktisch examen categorie B, die in werking treden tien dagen na de bekendmaking van het voorontwerp van besluit in het Belgisch Staatsblad.

Artikel 8

Deze bepaling belast de Vlaamse minister, bevoegd voor de weginfrastructuur en het wegenbeleid, met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

1. Algemeen

Het voorliggend voorontwerp heeft geen impact op het budget van de Vlaamse overheid.

2. Advies van de Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 13 maart 2023 en was gunstig. Het begrotingsakkoord is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend voorontwerp heeft geen impact op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggend ontwerp heeft geen impact op de lokale of provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit zal na principiële goedkeuring voor advies worden voorgelegd aan de MORA en aan de Raad van State.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken:

* te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) in te winnen;

* te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

* te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
- Het advies van de Inspectie van Financiën dd. 13/03/2023.